

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG 13-10-2010

Sint Gilis gesjendeleerd

Op de gevel van het pand Hoogbrugstraat 37 vinden we Sint Gilis (ook bekend als Sint Egidius). De voorstelling van de heilige zelf is zwaar 'gesjendeleerd'. Het verhaal wil dat deze in de Franse Tijd door Franse revolutionairen – wars van alles dat riekte naar adel of godsdienst - is weggekapt. Deze veronderstelling zou worden ondersteund door andere gevelstenen die ooit eveneens afgekapt zijn, zoals bv de keizerskroon

(Nieuwstraat 17) of het kruis van Lotharingen (Rechtstraat 96). De vraag is of dit niet afgedaan kan worden als een fabeltje, want waarom zouden de talloze andere even 'onwelgevallige' stenen met heiligen en heraldische wapens dan gespaard zijn gebleven? Mocht er al een kern van waarheid in zitten, dan zal er wel sprake geweest zijn van een incidentele actie en niet van een door de toenmalige overheid algemeen gehanteerd beleid.

De steen is opnieuw van kleur voorzien en daarbij zijn de contouren van het oorspronkelijke reliëf beter zichtbaar geworden. Sint Gilis was waarschijnlijk afgebeeld als Benedictijner abt met mijter, staf en boek en een pijl in de borststreek of in de hand. Aan zijn zijde een hinde die tegen hem opspringt. Een houten beeld van deze heilige in de Sint Martinuskerk te Wijk is op ongeveer dezelfde manier uitgevoerd.

Volgens de legende was Egidius een rijke Griek uit Athene, die zijn bezittingen verdeelde onder de armen en wegtrok naar de Provence. Daar leefde hij als kluizenaar en een tamme hinde voorzag hem van melk. Toen het hert op een dag voor jagers haar toevlucht zocht bij de heilige, werd deze door een pijl getroffen. Als genoegdoening bood de leider van de jacht, de koning van de Westgoten, hem een groot geldbedrag, waarvan Gilis een klooster liet bouwen in de buurt van Nimes.

Het gebouw aan de Hoogbrugstraat is een overblijfsel van het voormalig St. Gilisgasthuis, dat volgens overlevering door de bisschoppen Monulphus en Gondulphus werd gesticht in de 7e eeuw. De bijbehorende kapel werd in 1795 wegens bouwvalligheid afgebroken en het hospitaal getransformeerd tot een conventje dat onderdak bood aan twaalf (en later 24)

oude vrouwen die tevens wekelijks een toelage in geld en steenkolen genoten. Het 'kevintsje' werd in het derde kwart van de twintigste eeuw opgeheven.

www.maastrichtsegevelstenen.nl
vmg@maastrichtsegevelstenen.nl